

Smotra Dalmatinska

La Rassegna Dalmata

DODATAK
Objavitelju Dalmatinskomu

SUPPLEMENTO
all' Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.
Pitanja za predbroj, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilijene preplate, bit će povraćena. — Preplate se šalju postanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju.
Pisma i novce treba šaliti „Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadaru“
Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Per l'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A-U cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A-U cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A-U cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.
Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.
Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' "Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara".
Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDÌ ED AL SABATO

Neuspjeh ruskih i francuskih napada. Ratovanje u zraku

Utjecaji bitaka, u kojima su se izjalovile ruske i francuske ofenzive koje su tražile odluku, još traju. Na zapadnome kao i na sjeveroistočnome bojištu zaustavile su se oveće akcije naših neprijatelja; ono malo dogogajaj, što se javljaju zadnjih dana, imaju značaj samo mjesnih borbi i pokazuju tek znakove odjeka velikih trešnja. Ogromni valovi juriša utišali su se; što se sada dogajga, samo su zadnja talasanja, koja se razbijaju bez ikakva daljega učinka. Tako su Rusi u karpatskoj gorovitoj planini, nekako u sredini izmegju Lupkova i Uzsoka, mjestimice pokušali da izvedu još nekoliko napadaja, a obnoć su htjeli da nekako iznade svojim provalama. No ovi pothvati, koji su se u manjim razmjerima ugledali na već poznati način ruskih juriša u gomilama, isto su se onako izjalovili kao i pregasjni sa teškim gubicima; uz to smo zarobili nekoliko hiljada Rusa.

Slično su htjeli da urade i Francuzi kod Flirey-a, od prilike u sredini južnoga kraja njemačkoga klina koji se zabio prema St. Mihiel-u. Francuzi su više puta napadali, ali su bili odmah suzbijeni, pri čemu su iznovice imali da pretrpe teških gubitaka. Inače kako u južnoistočnoj Galiciji i Bukovini, tako i izmegju Maase i Moselle bili su se samo topovskij bojevi; opet je nastala faza ratovanja na poljskim utvrgjenjima. Megjutim su Nijemci pružili svojim neprijateljima lijep pokus svoje neoslabljene ofenzivne snage i operacijske slobode, zauzevši u Champagne na juriš jednu skupinu francuskih utvrgjenja i zadržavši je protiv neprijateljskih pokušaja da je opet osvoje.

Dogogaj je osobito i stoga zanimljiv, što dokazuje da ofenzivni pokušaj, koji su Francuzi izveli jakim snagama i velikom energijom, nije bio čak u stanju da izvrši spojni uticaj na susjedne odsjke njemačkoga fronta. Francuzi su očekivali da će prijetnja njihove ofenzive prisiliti Nijemce da prikupe sve sile, kojima su kako god mogli raspolagati, na napadnuti front i da se ograniče na strogu defenzivu na ostalim prostorima. Ali francuska ofenziva nije postigla željenoga učinka čak ni kao prijetnja. Njemačke su bojne snage odbile s jedne strane neprijateljske navale na prostoru izmegju Maase i Moselle, a s druge su strane bile jednako kadre da na drugim odsjecima po svome izboru prijevju na uspješne napadaje. Što se inače još javlja sa zapadnoga ratišta to su beznačajni dogogajji ratovanja u rovovima, koji ni pri drugim prilikama ne bi ništa izmijenili u općenitome položaju, a koji sada pri neospornome izjalovljenju glavnoga

francuskoga pothvata tijekom većma stupaju u pozadinu. Razmetanje, kojim su se Rusi i Francuzi igrali zadnjih sedmica, nije ništa pomoglo. To je utvrgjenje za sada potpuno dovoljno.

Dok se u kopnenome ratovanju ističu utjecaji ruskih i francuskih neuspjeha, ratovanje je u zraku iznovice dobilo samostalan značaj. Njemački su se zepelinski i drugi zrakoplovi zaletjeli u Englesku. Ta je zračna ofenziva zahvatila sjever i jug Engleske. Njemački su zrakoplovi bacili bombi u tyneskom okružju, tome obrtnosnome kotaru koji graniči sa Šotskom i koji svojim ugijem, skerima, radionicama željeza i tvornicama strojeva ima osobit značaj za engleska pomorska bojna sredstva, i na južnoistočnoj granici Engleske, na ušću rijeke Themse, pače i u Greenwichu, koji se već nalazi u londonskoj okolici. Njemački su zrakoplovi radili neposredno na značajnim središtima života Engleske, na sjeveru i na jugu, kao i u okolici samoga središta kraljevine.

Opet je rat prenesen usred zemlje, koja je u svojoj geografskoj osami mislila da je neosvojiva tvrgjava što gospoduje svijetom. Kao što je lako pojmiti, Englezi doduše nastoje da prikažu čim manjima materijalne štete njemačkih zračnih napadaja; no i bez obzira na činjenicu da se istinitost engleskih saopćenja neće previsoko cijeniti poradi prozirnih težnja, neposredni materijalni učinak zračnoga bombardovanja nije još glavna stvar. Ko bi očekivao, da bi zrakoplovi ili aeroplani mogli sraziti sa zemljom cijele tvrgjave, taj se ne bi obzirao na njihovu ograničenu sposobnost nošenja oružja te i umištanja, koja otuda izvire.

Za sada se sredstva zračnoga ratovanja nijesu još dotle razvila, da bi ona mogla možda izvojevati odlučnih bitaka ili neposredno izmijeniti ratni položaj. No to se od njih i ne iziskuje. Njihovi se zadaci protežu u prvome redu na izviganje, a u materijalnome pogledu imaju da u granicama mogućnosti svoga djelovanja nanesu neprijatelju štete. No neprijatelj mnogo više osjeća njihovu moralnu silu; jer ona unose na široke prostore osjećaj nesigurnosti, neprestanoga ugrožavanja i prisiljavaju na vanredne široke mjere odbrane, koje čak ni pri najzamašitijim odredjenjima nikada ne pružaju potpune bezbjednosti. Kada su prije nekoliko mjeseci prvi njemački zrakoplovi bacali svoje hlice na englesko zemljište, tada su u Engleskoj nastojali da suzbiju stravu, navješćujući najjače i najuspješnije protumjere. Otada je protjeklo dosta vremena, da je englesko vojeno vodstvo moglo sve do zadnje tačke izraditi usrgjenje te odbrane; no sada se pokazuje, da usrgenje tome sva sredstva zapanju naprema ofenzivnome poletu njemačkih zrakoplova. Izno-

vice se dokazala engleskome pučanstvu nadmoćnost njemačkoga oružja. Ratovanje podmornicama davi dovoz u Englesku i silno povisuje cijene živežu; ratovanje zrakoplovima šije propast po zemlji. Rat kida živce Engleskoj, koja je mislila da je svojim otočnim položajem zaštićena od rata i njegovih učinaka i da može nekažnjeno podjarivati i raspaliti svjetski požar.

Za produženje dužnosti službe u Narodnom Ustanku

BEČ, 17. U službeno izdano saopćenju kaže se: Divovska borba, na koju smo prisiljeni skoro bez prijekida na frontu do sada nevjegjene širine protiv neprijatelja koji je pretežitij brojem pučanstva, iziskuje, da bude prosljegjena neoslabljenim silama, da neprestano ulažemo nove dopune za vojsku koja se nalazi na bojnome polju kako bi s jedne strane nadoknadile pretrpljene gubitke, a s druge strane u tolikoj mjeri ojačali vojsku, da se tijekom dogledno doba postigne čim veće izjednačenje sa brojnom pretežnošću, koja je do sada tako jako izbijala na vidik u naših neprijatelja.

Mi smo stoga, o čemu doista niko ne sumnja, u ovoj divovskoj borbi prisiljeni da uložimo sve svoje snage, da do potrebe uzmogno još za duže vremena prošljediti rat sve do konačnoga uspjeha. Srećom se to uvjerenje učvrstilo i u sviju narodā Monarhije, koji su bez oklijevanja pohitali pod zastave i koji su, izvrgujući skoro matovječanska djela u žestokim bitkama, kojima nema ravnih u povijesti, izvojevali sebi divljenje i poštovanje cijeloga svijeta.

No da se ne dovede u opasnost uspjeh dosadanjih velikih napora, nužno je da se i dalje dopunjavaju četa trajno obezbijedi. To se jamstvo pak može pružiti samo potezanjem sviju narodnih snaga, što se dadu upotrijebiti, za nužno dopunjivanje vojske i domobranstva.

Ali odredjenja o dužnosti Narodnoga Ustanka, koja su sada na snazi, nijesu ništa dovoljna, da se postigne ta svrha.

Upoređi li se, na primjer, vrijeme na koje se proteže dužnost Narodnoga Ustanka u nas sa vremenom u drugih evropskih država, tada se mi u pogledu iskorišćavanja zalih ljudskih snaga nalazimo na zadnjemu mjestu.

Dok se na primjer u Njemačkoj Carevini dužnost Narodnoga Ustanka proteže od 17 do 45 godine života, u Francuskoj od 48, u Srbiji do 50, u nas ona počinje tek početkom godine u kojoj se navršuje 19 godina života, a svršava krajem godine u kojoj se navršila 42 godine života.

I u pogledu iskorišćavanja Narodnoga Ustanka odredjenja što su na snazi poteku preveć uske granice, čijim bi se daljim održanjem mogli oštetiti jaki vojeni interesi.

Tako u našem zakonu o Narodnome Ustanku nema odredjenja, po kome bi se i drugi poziv, koji obuhvaća ljude od 38 do 42 godine života, mogao upotrijebiti za dopunu vojske i domobranstva. Taj se nedostatak pri velikoj vrijednosti periodičnih dopunjivanja četa osjeća vrlo štetnim za sve sastavine vojske što se nalaze na bojnome polju.

Leonove torpedne mine u Dardanelima.

Pomorski stručnjak „Pester Loyda“ piše: Posljednji engleski stručnjački časopisi ne mogu a da ne priznaju Nijemcima ostroumnost i pronalazački duh, kome je uspjelo stvoriti obranbeno oružje u pomorskom ratu, pogotovo u mjesnim prilikama, na primjer u Dardanelima.

„Naval and military Record“, inače obično list vrlo strog prema Nijemcima, odobrava im u tom pogledu nema spretnost, kojom su postigli gubitak dvaju engleskih ratnih brodova kao i potonuce „Bouvet“ zajedno s momčadi. U službenim saopćenjima admiraltva ti brodovi prikazuju se, kao da su nabasali na mine i potonuli; no odista su po nazoru engleskog stručnog organa te gubitke prouzročile Leonove torpedne mine, kojih je Njemačka, čim je izbio rat, dogotovila priličan broj, i dobro predvignajući dogogaj, stavila ih na raspolaganje Turskoj za odbranu Dardanela.

Leonove torpedne mine su po sudu i priznanju engleskih stručnjaka vanredno primjenjene plovidbenim prilikama u dardanelskom tjesnacu. Jaka, stalna, struja, koja ne mijenja svoga pravca, prisiljena je ondje na usko korito. Torpedne mine mogu se s jedne od dviju obala lijepo pustiti, a struja ih nosi do engleskih i francuskih ratnih brodova, koji ne slute ni o čemu. Neke vrijeme ploveci pod vodom, a onda opet poljerana na površinu, tako se mina pojavljuje

Sobzirom na iznesene prilike prijeko je nužno da se odredjenja o Narodnome Ustanku što su na snazi izgrade u tome smjeru, da se s jedne strane dužnost Narodnoga Ustanka protegne na dalja godišta a s druge strane da se obezbijedi obilnije dopunjivanje vojske i domobranstva. Da bi se uzeli u obzir ovi neuklonjivi zahtjevi, kao što se doznaje, naučilo se, da dužnost Narodnoga Ustanka, u objema državama Monarhije, ima unaprijed da započne sa navršenom osamnaestom godinom života i da potraje do navršenja pedesete godine života. Uz to prvi poziv ima da obuhvati godišta do navršenja četrdesetdruge godine života, a ima se pružiti mogućnost da se, u sasma izuzetnim slučajevima, i oni koji pripadaju drugome pozivu potegnu na dopunu vojske i domobranstva.

No stvaranje novih razreda Narodnoga Ustanka ne znači ništa od čega se i svi ovi novi razredi odmah ili u vrlo skoro doba zbilja potegnu u službu Narodnoga Ustanka.

Ugarskoj Zastupničkoj Kući

Drugo ratno zasjedanje Govor Predsjednika.

BUDIMPEŠTA, 19. Zastupnička Kuća. Drugo se ratno zasjedanje sastalo. Mnogi su zastupnici izašli u uniformi. Predsjednik Bethly pošto je pročitao reškript sazivanja, držao je govor, u kojemu se sjetio rata, što traje skoro devet mjeseci. Istakao je, da su se austrijsko-ugarski vojnici borili bez prekida, u najtežim prilikama zemljišta i vremena, sa junačkom poštivošću protiv moćnog neprijatelja, koji se ne da istrošiti. Konstatovao je tvrdo držanje gragjanskog pučanstva punog poštivošću i izdržavanju svih nestašica što su spojene s ratom, a koje pod pritiskom izmjeničnih dogogajja nije izgubilo ni srca ni glave; gragjansko pučanstvo metnulo je na stranu sve što ga cijepalo, te složno, svom snagom odlučnosti ne vidi nego velike narodne interese koji su mu preči od čega drugoga. Oslanjajući se na junačkoj vojsci i na poštivošću općinstvu, možemo da sa pouzdanjem gledamo u buduće dogogajje. Željeni uspjeh neće izostati.

Predsjednik pak je predložio, da Kuća, istaknuvši nepokoleblivu vjernost i neisprivu homagijalnu oduševljenost vrhovnom vojskovođi, izreče puno priznanje i najtopliju zahvalnost i povjerenje u junačko držanje vojnika na polju, i da se ova rezolucija saopći višem zapovjedniku vojske Nadvojvodi Fridrihu. (Živo odobravanje).

Naredna je sjednica sutra.

Telegram Nadvojvode Fridriha.

BUDIMPEŠTA, 20. Predsjednik Zastupničke Kuće iznosi uz žive poklike „Ejlen“ da se pročita telegram, kojim je odgovorio feldmaršal Nadvojvoda Fridrih, a u kome se kaže, da je Nadvojvoda sa dubokim ganućem i ponosom primio rodoljubnu, oduševljenjem proniknutu izjavu Zastupničke Kuće i da je o njoj obznanio i čete što se bore. Nadvojvoda vrlo toпло zahvaljuje u ime junačkih vojnika na povjerenju zastupnika i na priznanju iskazanome našim do sada postignutim uspjesima. Naša hrabra vojska, braneći našu milu domovinu, ispunjuje, usprkos mačijiskim elementarnim silama, sa oduševljenjem, nepomičnom vjernosti i nepokoleblivom snagom svoju svetu dužnost, sve dok potpuno ne savlada naše neprijatelje i postigne blagosloven mir.

Napadaj engleskog lista na Asquita.

„Pester Lloyd“ javlja: Najugledniji londonski list „Daily Mail“ napada englesku Vladu tako žestoko, kao još nikada otkad je buknuo rat.

„Daily Mail“, list ratne stranke, piše: „Već od nekoliko sedmica slušamo, da će nam uskoro pripasti Carigrad i da će naši ministri prestati piti whisky. Ni jedno ni drugo nije baš tako stalno. No ni jedno ni drugo nije ni najvažnije. Važnije bi bilo potjerati Nijemce, koji su se učvrstili pet sati daleko od Londona. Oni su tu u velikoj broju, a listine naših gubitaka dokazuju, da je već na hiljade Engleza poginulo i ranjeno. A što radi dotle Vlada? Meće štampi brnjicu, da zataji istinu, umjesto da nabavi municije. Ona otkriva ono što svaki čovjek zna: da samo Njemačka znađe pravi anilinski boj, a Njemačkoj dopušta, da sakupi toliko pamuka, da je sada za dugo vremena opskrbljena, unovačuje tako spretno, da sad imademo stotine hiljada oženjenih ljudi na frontu, dok neoznoženi ne misle da idu u rat. Pa pošto French ne može da dobije dovoljno municije, Vlada nazivlje napokon engleske radnike pijančinama, sigurno u nadi, da će tako gradjenje oduševiti ljude za rat. Kada ne bi bilo tako tragično, odista bi bilo groteskno.“

PABIRCI

Vjeran drug.

Vanredan primjer žilave ustrajnosti, srčanosti i drugarske vjernosti pruža povijest jednog običnoga vojnika, koji se prilikom izvijanja istakao, tako da je dobio najveće odlikovanje, koje prost vojnik može dobiti: zlatnu kolajnu za hrabrost.

Sedmogradska pukovnija br. 31 nalazila se u boju s Rusima, ležeći zakopana naprema neprijateljskim položajima. Jednoga dana trebalo je izvidjeti, da li je neprijatelj još u svojim rovovima i kolika mu je jakost. Bilo je to opasno i teško preduzeće, jer je izvidnica morala poći u neposrednu blizinu tih rovova, da postigne svoju svrhu. Uz budnost ruskih vojnika, koji pueaju na svaku glavu što se pokaže, ova izvidnica bila je naprosto osuđena na smrt. Zato je zapovjednik satnije najprije predložio svojim ljudima opasnost preduzeća i onda ih zapitao, ko se želi dobrovoljno javiti. Mirno, upravo radosno javili su se svi!

Pod zapovjedništvom desetnika Schustera složila se izvidnica od osobito spretnih momaka. U maloj četi nalazio se i pjesak Vasilj Ban, preprost ali smion momak, koji se svagdje javljao prvi, kada je trebalo staviti glavu na kocku.

I pogodio na težak put. Na 300 koraka dođe izvidnica bez ikakvih nepriklia do neprijatelja. Tu zastadoše. Pjesak Ban otušlja se do ruskih prepreka od žica. Ali tada četica bi opažena, pak je stadose sa sviju strana obasipati vatrom. Ban, koji se našao najbliži neprijateljima, bio je najviše izvrgnut tanadi. Najprije mu jedno tane propara remen oko pojasa. Ban ga sasvim hladnokrvno otk pča i baci, a dragocjene liške spremi u torbu za kruh. Košulja i gaće

bili su mu takogjer sasvim prorešetani. Čestiti pjesak učini, što je mogao najpametnije učiniti: ukopa se pomoću svoje lopate, koliko je mogao, u premrzloj zemlji. U tom je položaju izdržao potpunih šest sati, dok se nije spustio sumrak. Onda odluču uzmaknuti. Tom su ga prilikom četiri Rusa, koja su ga vrebala, obasula hicima i progonila.

Na opasnom svom uzmaku domala nabasa na tijelo jednoga svoga druga, koji je takogjer posao s izvidnicom, u kojoj je smrt strasno kosila. Oružje mrtvaca nije Ban nipošto htio pokloniti Rusima, pa zato uze s njega pušku, remen s bajunetom i nastavu uznicu, dok nije naišao na drugoga izvidnika, pjesaka Lazaska, koji je ležao teško ranjen. Trebalo ga je svakako spasiti od stalnoga zarobljenja, jer su mu se ona četiri ruska progontelja nalazila iza pete. Ne razmišljajući mnogo, Ban baci teško breme svojega druga na rame i stane se spuštati nizbrdike prema rovovima svoje pukovnije. Sasvijem iscrpljen sretno dospje do rovova. Tu zbaci sa seba ranjenoga Lazaska i oružje palog drugu. I pjesak Lazask bio je tako duševno jak, da uza svu tešku ranu nije ostavio puške, nego ju je donio sa sobom.

Ali su još četiri junaka iste izvidnice ležala mrtva oko 300 koraka pred ruskim rovovima. To Banu nije dalo mira, jer ni svojih mrtvaca nije htio prepustiti Rusima, nego ih donijeti.

Kada se malo odmorio, pogje k zapovjedniku svoga voda, zastavniku Kromeru, zamolivši ga, da mu dade nekoliko momaka, da s njim donesu pale junake. I domala krenuše njih četvorica pred neprijatelja. Najprije naigju na tijelo desetnika Schustera. Rusi su megjutim bili već kod mrtvaca, jer je bio sasvim orobljen. Donesu ga. Pošto je pak bilo vrlo teško donijeti još trojicu, bi odredjena zdravstvena izvidnica, da pogje s nosilima. No Ban nije mogao

Vidučić Marko 1
Jure 1 — Vidučić
Vidučić Ante 1 — Vi
e 1 — Lucijin Mate 1
Zorka 1 — Božajić
etar pk. Ivana 1 —
Dragović Božica 1 —
Mate 1 — Dragović
Dragović Sime 1 —
ne (Markov) 1 — Ma
ar 1 — Matulić Sime
Sime 1 — Fizilić
zulić Petar 1 — Mi
— Pokler Julij 0:80 —
Ivan 0:60 — Matulić
0 — nekoliko siro-

polizija, Z ara, kr. 5.
u Lukoran u kr. 8.
3 kolovoza 1914 kr. 8.
lov kr. 10 — Ante
e 2 — Mate Bobić
Antuna 1 — Mate
pk. Bare 1 — An
Ze Stipanić Ivin 1 —
Matija Stipanić žena
Ive Bobić Simin 2 —
ca ud. pk. Tome Ta
2 — Tomasoav Iva
Satalić Roko pk.
Rokova 1 — Bene
Božin žena Sime 1:40.

(Slijedi).

pe Ferrari in Zara

□□□□□

& NIPOTE
TE — ZARA

a di effetti pubblici
secondo il listino di
Lettere di pegno 4 1/2
to Obbligazioni pro
lere di pegno 4 1/2 o
ssa di risparmio di
ferroviario Bulgare
ni ferroviarie della
ecc

Carte di Valore al-

pagamento a rate
Città di Vienna 1874
ate mensili di Cor 20
3% Vinc. princ.
di Cor. 10.
1858. Vinc. princ.
di Cor. 20.
gherese 4% Vinc.
ensili di Cor. 10.
chi 400. Vinc. princ.
di Cor. 8.

striache, Italiane e
r. 125.000, in rate
rtelle Cor. 2 ecc.
ssi e in Conto Cor
preavviso, verso un

principali piazze
le operazioni d'in
ricieste dei propri

Obbligazioni contro
amortizzazione, alle
lite.

Incendi, Vita, Ac
uale Agenzia Prin
nerali di Trieste.

□□□□□

ONICA

granicenim

D. 1902.

izice i na one
imjanji je ulog
elera) sedmično;
ice od 1 kruna
kaz po pogodbi.
ešći sve naloge
vi po pogodbi.
kovanje, uz na-

znicu ili u te
og osiguranja.
i papira od vri
ovca.

dnosti, čekove,
ovac uz najpo-

ja.
ih vrsta papira

ju podložne pa
ka pri vudjenju.
van Monarhije.
O, TACNO

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

BEČ, 20. Službeno se objavljuje, 20 aprila: Opći položaj sasvim je nepromijenjen. Na cijelom frontu biju se pojedinački artiljerijski bojevi.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Bojevi njemačkih četa.

BERLIN, 20. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 20 aprila. Zapadno bojište.

U Argonnama nije uspio francuski napad na sjever Lefour-de-Paris-a. Između Meuse i Moselle bili su se artiljerijski bojevi. Francuski napad na Flirey skrio se u našoj vatri. Na Croix-des-Carmes naše su čete prodrle u neprijateljevu glavnu poziciju, nanijevši protivniku velikih gubitaka. Selo Embermenil na zapad Avricourta, poslije prijelazna napuštenja, iznova je zauzeto na jurš. Na sjevero-zapad Metzerala izjalovio se neprijateljski napad sa teškim gubicima francuskih alpskih lovaca.

Istočno bojište.

Položaj je na istoku nepromijenjen.

Vrhovna uprava vojske.

Njemački podmorski brod pogodio torpedom englesku ribarsku lagju.

LONDON, 20. Vijest Agencije Reuter: Kapetan ribarskog parnog broda „Fermo“ saopćuje, da je jučer izjutra ribarski parni brod „Vanilla“ bio torpedovan od njemačke podmorske lagje te potonuo.

Židovi iz Radoma i Kielca zatočeni.

PETROGRAD, 20. U gubernijama Radom i Kielce svi su izraelčani bili protjerani i preneseni u unutrašnju Rusije.

Nove zakonske osnove u ugarskoj Zastupničkoj Kući.

BUDIMPEŠTA, 20. Zastupnička Kuća, Vlada prikazuje već najavljene osnove, između kojih onu o popunjenu Narodnog Ustanka i o razregjenju Narodnog Ustanka u četne zborove, koji se popunjuju iz Galicije i Bukovine.

Ministar financija prikazuje privremeni proračun za šest mjeseci. Osnove se doznaju odborima. Priljubljen je predsjednikov prijedlog, da se naredna sjednica održi dne 22 o. m.

Sjednica se na to zatvorila.

Bezuspješna navala na dardanelski tjesnac.

CARIGRAD, 21. (Službeno). Uvjerili smo se naknadno, da su se i četiri lagje kupilice mina nalazile među šest neprijateljskih torpedača, koje su prekičući obnoć bile pokušale da dospiju u dardanelski tjesnac, i da su dvije neprijateljske lagje, koje su bile pogozene našim hicima, potonule u morskome tjesnacu. Zbog tame nije se moglo razabrati da li su potonule lagje bile torpedače ili pak kupilice mina.

Odbijeni ruski napadaji na jug Artvina.

CARIGRAD, 21. Prema pouzdanim vijestima iz Erzeruma ruski su napadaji na turske položaje na jug Artvina bili odbijeni sa teškim gubicima po neprijatelja.

RAT.

Nove ruske navale u gorovitim Karpatima.

Vojni stručnjaci pišu u „Neue Freie Presse“: Već od nekoliko dana stižu vijesti o zestokim ruskim navalama u istočnom odjelu gorovitih Karpata. Po srijedi su bojevi u kraju s obe strane Uzsočkog klanca, zatim u kraju na gornjem toku Strjaja i u dolini Opora. Tu Rusi navaljuju na visove, koje su naše čete zaposjele. Tu su austrijsko-ugarske i njemačke čete nedavno izvojevale lijep uspjeh, otevisi neprijatelju prugu taktički vojnih visova i zarobivši nekoliko hiljada ljudi. Ne zna se, da li je pri toj ruskoj osnovi po srijedi sistematski očeći pothvat ili su samo djelimični napadaji. U prvom bi se slučaju onda morala očekivati skorošnja akcija i u jugoistočnoj Galiciji. Svakako se ne čini isključenim, da bi se Rusi htjeli zadovoljiti tjem da nas i na ovom dijelu karpatskoga fronta potisnu iz Galicije. Na ova četa pitanja jamačno odgovoriti dogajajima skorih dana.

U posljednje se vrijeme nije ništa dogodilo na frontu u jugoistočnoj Galiciji, koji se prostire iz Nadvorne preko Otytnje prema Sniatynu. Već dugo se ništa ne javlja ni o osobitim dogajajima između Dnjepra i Pruta. Položaj se tu dakle nije znatno promijenio. Isto je u sjevernoj Bukovini. Naše su čete suzile neprijatelja i osujetile njegove pokušaje, da uznapreduje protiv Černovica.

Na frontu u zapadnoj Galiciji, od Gorlica do usća Dnjepra, Rusi se pasivno drže. Poznato je, da oni drže tu poglavito čete drugoga i trećega poziva, napose kozake; ali neprijateljski su položaji izvanredno jako utvrđeni, tako da se mogu održati i malim, kvalitativno slabijim, četama.

Posljednja francuska ofenziva.

„Neue Freie Presse“ donosi ovaj vojni pregled o položaju na zapadnom ratištu:

Od cijeloga, preko 800 kilometara dugoga boj-noga fronta, koji saveznici na zapadu drže u svojim rukama, opet je, kao u zimskoj bici u Champagni, malen komad ovoga fronta, po prilici 80 kilometara dug, između Meuse i Meuse, zauzeo prvo mjesto među najnovijim dogajajima poradi ofenzive, koju Francuzi preduzimu već od više sedmica.

Kao što se već više puta spomenulo, uspjelo je Nijemcima da iz pruge Etain-Pont-à-Mousson zabiju tu u francuske položaje klin, čiji je šiljak kod St. Mihiela već dopro na drugu obalu Meuse.

Ovaj njemački položaj u obliku klina naravno prijeli Verdunu. To je bilo francuskom vojnom vodstvu preveć neugodno, pa je stoga naumilo da razbije ovaj položaj.

Već u zapovijesti od 5 aprila o. g. zapovjednik prve francuske vojske, general Dubail, bijaše izdao onu glasovitu zapovijest o navali idućeg dana, gdje

se kaže, da su Nijemci dospjeli u kljesta, koja su Francuzi sapeli oko fronta Etain-St. Mihiel, odnosno St. Mihiel-Pont-à-Mousson, te da će on sada stegnuti ta kljesta i unistiti Nijemce između Metz-a i St. Mihiela.

General Dubail zaboravio je pri toj gasconnadi samo jednu stvar: da li bi za taku zamamljivu kretanju kljestama bio potreban i protivnik koji bi mirno pao u zamku; no u tome se ljuto prevario.

Da ohrabri svoje vojnike, mogao im je doduse reći, da će topovi, koje će za boja čuti iza legja svojih protivnika, uistinu biti francuski topovi; ali ovo je opravdano isticanje mjesno zgodna francuskog položaja imalo jedini uspjeh, da se u još ljepšoj svjetlosti pokazao junački i pobjedonosni otpor njemačkih četa u ovim bojevima.

Glavni se pritisak ove francuske navale osjetio na visu Combres-a na istok sela Les Eparges, koji se izdiže iznad ravnice Woivre, kao i na frontalnom potezu Marcheville-Maizerey u pomenutoj ravnici, a na jugu s obe strana ceste iz Flirey-a u Essay, kao i u šumi Le Prêtre, na sjevero-zapadnoj strani Pont-à-Moussona.

Već 10 aprila javili su Francuzi, da su u posjedu pomenutog Combreskog visa, pa se general Joffre požurio, da radi ovog uspjeha još istoga dana prvoj vojsci svečano zahvali; ali su Francuzi bili usprkos tome prisiljeni, pošto su 10 aprila u večer priredili jake čete, da zorom 11 aprila iznovice navale na ovaj vis, koji je napokon ipak ostao u njemačkim rukama.

Tu nijesu ništa mogle promijeniti bezuspješne navale Francuza idućih dana i noći, naročito na pomenuti frontalni potez Maizerey-Marcheville, tako da su Nijemci svuda pobjedonosno zadržali svoje hrabro branjene položaje.

U ovaj se mah čini, da je znatno popustila zestina francuske ofenzive na ovim bojištima, koja im je, kako se s obe strana priznaje, zadala velikih gubitaka. Posljednja izvješća naim govore samo o topničkim bojovima; ali nove saveznika ipak javljaju, da neprestano pridolaze čete u pravcu St. Mihiela, tako da se mora očekivati, da će se ipak nastaviti ova najnovija francuska ofenziva.

Kako je propala engleska podmornica „E 15“.

CARIGRAD, 19. Otomanski glavni stan javlja ove potankosti o potonuću engleske podmornice „E 15“.

Podmornica otplovila je na 18 marča iz Plymoutha. Jednu je noć ostala u Gibraltaru. Odatle je otplovila na Maltu, a tada u luku Mudros na otok Lemnos, gdje se zadržala šest dana. Podmornica je ostala poslije toga jedan dan pred Tenedom, odakle je oko ponoći otplovila. U 2 sata i 22 časa u jutro prodrla je u Dardanelski ulaz; ali je u 2 sata i 1/2 u jutro opet uronila, eda ne bude otkrivena od naših reflektora. Dospjevši u jaku struju nasukala se u 6 i 1/2 sati u jutro, dok joj je toranj ostao na površini. Naše baterije otvorile su vatru. Prva je granata pogodila zapovjednički most i usmrtila kapetana; druga je granata pogodila odjeljak za električne strojeve. Posada se vidjela primoranom ostaviti brod. Naše baterije nastavile su paljbu, te su tri momka ubijena a 7 ranjeno.

Engleski potkonzuo u dardanelskome kotaru, koji je zarobljen, izjavio je, da je pričuvni časnik. Neprijateljski aeroplani, koji su saznali za sudbinu podmornice, preletjeli su morski tjesnac, da nagju podmornicu i bacili bombu na periskop i toranj podmornice, eda ova ne bi pala u naše ruke. Turske čete, koje su se nalazile u blizini, pobrzale su odmah u čamcima, da spase posadu. Ranjeni engleski mornari izvučeni su i otpremljeni u bolnice.

Perzija protiv Engleske i Rusije.

CARIGRAD, 19. Ovdješnji perzijski list „Häver“ objavio je pismo iz Teherana, kojim se javlja, da neprestano raste ogorčenje protiv Engleske i Rusije. U isti se mah prijavljuju dobrovoljci.

Teheranska štampa neprestano donosi članke rasprujući javno mnijenje protiv Trojnoga sporazuma. Dok su do sada donosili samo brojave Reutero-va ureda i Petrogradske brojavne agencije, sada svi listovi donose saopćenja i turskog Poklisarstva i Poslanstava Njemačke i Austrije-Ugarske. Na taj način pučanstvo duzanje za engleske i ruske poraze. U istom se pismu javlja o umorstvu ruskog konzula u Kermadžahu kao i u Ispahanu i Sirasu raširenim proglasima protiv zuluma, koji su počinili Rusi i Englezi.

Turska štampa prati s velikim zanimanjem ustanak u Indiji i pripisuje mu veliko značenje, pošto je indijsko pitanje izbilo prije nego li su odlučeni bojevi na Suezu i u Egiptu. Listovi naglasuju, da je u Indiji slabo uvršeno englesko gospodstvo, čiji bi slom mogao imati golemih posljedica po sudbinu zemlje.

Guglielmo II. e la pace

Fin dal principio della guerra forse nessuna delle accuse rivolte dall'estero, ed in prima linea dai paesi belligeranti alla politica della Germania, ha così profondamente offeso il sentimento popolare tedesco quanto quella che pretendeva scorgere nell'Imperatore Guglielmo II. l'autore cosciente ed ostinato della grande conflagrazione, malgrado tutte le esplicite dichiarazioni e le prove documentate contenute nel materiale diplomatico che la Germania è andata man mano pubblicando.

Mentre infatti 26 anni fa, al momento della sua assunzione al trono, il giovane ed energico Sovrano era ritenuto da molti, nella stessa Germania, come desideroso di allora guerreschi, nei due decenni e mezzo trascorsi da allora Egli si è saputo invece acquistare non soltanto presso il popolo tedesco ma in tutto il mondo la meritata fama del più potente e più deciso tutore della pace mondiale.

Si comprende perciò facilmente l'irritazione tedesca contro quelle accuse che trascurando lo svolgimento di questi due decenni e mezzo di storia tedesca ed i meriti positivi di Guglielmo II. per la pace mondiale, ribadivano opinioni sorpassate dagli avvenimenti ed attribuivano all'Imperatore tedesco quella smanìa di gloria bellica che egli in verità non ha mai dimostrato.

Da tali sentimenti del popolo germanico è sorto il tentativo fortunato di radunare in un breve volume tutto ciò che si può ricordare per dimostrare quali furono le vere idee di Guglielmo II. intorno al problema della pace e della guerra.

Il pubblicista Paolo Heinsieck, redattore capo di un'indipendente periodico germanico, ha testè pub-

blicato, per i tipi della Casa Editrice Oskar Born di Lipsia un opuscolo di 70 pagine col titolo: „È Guglielmo II. Imperatore della pace o no?“ — Uno studio critico sulla posizione dell'Imperatore germanico di fronte alla guerra mondiale.

L'autore rileva esattamente come si abbia la prova più precisa delle idee ed intenzioni di Guglielmo II. nella raccolta dei suoi discorsi pronunciati tra il 1888-1912, quale fu pubblicata testè in 4 volumi dalla direzione della Biblioteca di Casa Reale. Ed infatti il tentativo di Heinsieck di spogliare nei discorsi di Guglielmo II. per dimostrare quante volte egli si è pronunciato a favore della pace, non potrebbe essere più fortunato. Crediamo utile, nel momento presente, di citare quelle parole imperiali che più specialmente caratterizzano le idee di Guglielmo II.

Fin da quando esprimeva i suoi auguri per il sessantesimo compleanno del celebre organizzatore delle Poste von Stefan nel 1891, gli mandava la seguente dedica:

„Il mondo alla fine del secolo 19 è dominato dal traffico. Il traffico abbatte le barriere che separano i popoli e creano tra le nazioni nuovi rapporti“.

Quando l'Imperatore nel 1895, inaugurava il nuovo canale che congiunge il Mare del Nord col Baltico, così si esprimeva:

„Abbiamo gettato uno sguardo sul mare eterno e gettiamo un altro sguardo sul mare dei popoli. I cuori di tutti i popoli sono diretti qui e i loro sguardi ci interrogano. I popoli desiderano e chiedono la pace. La pace soltanto può giovare alla missione di civiltà dell'Europa e pace vogliamo mantenere e la manterremo“.

Non mancano altresì discorsi che dimostrano perfino di quanta buona volontà e di quali sentimenti di buon vicinato l'Imperatore Guglielmo II. sia stato sempre animato di fronte alla Russia. Parlando nel 1896 a Goerlitz in un brindisi in onore dello Czar presente, l'Imperatore Guglielmo diceva, rivolgendosi a Nicola II:

„In perfetta armonia con me il vostro desiderio è di condurre tutti i popoli dell'Europa per la stessa strada per unirli sulla base degli interessi comuni a tutela dei nostri più sacri beni“.

Di questo concetto che già lasciava intravedere che lo Czar Nikola aveva parlato a Guglielmo II. delle sue intenzioni per la conferenza della pace all'Aja, il concetto del comune interesse di tutti i popoli civili si ritruva pure nel dispaccio col quale l'Imperatore ringraziava il 5 luglio 1900 il Presidente degli Stati Uniti delle parole di condoglianza per la morte del Ministro della Germania barone Ketteler, assassinato a Pechino!

„Ringrazio sinceramente Vostra Eccellenza delle calde parole di partecipazione al dolore per l'assassinio del mio rappresentante a Pechino. Riconosco nel Vostro dispaccio la pulsazione comune degli interessi che legano tra di loro i popoli civili“.

Ma in un altro discorso del 22 marzo 1905, in occasione di una visita a Brema, l'Imperatore si esprimeva molto chiaramente ancora sui concetti intimi della sua posizione, e ci pare che questo discorso abbia nel presente momento una importanza speciale. Egli diceva allora:

„Si parla all'estero spesso di una tendenza della Germania a fondare un impero mondiale. L'impero mondiale che io ho sognato deve consistere in ciò, che il mio impero germanico goda in tutto il mondo e da tutte le parti la più assoluta fiducia quale si ripone in un vicino tranquillo onesto e pacifico, e che se un giorno si deve parlare nella storia di un impero mondiale o di un dominio mondiale della Casa Hohenzollern, tale dominio non sarà mai stato fondato sulle conquiste né sulla spada, ma ottenuto invece attraverso la reciproca fiducia delle nazioni che avevano meta comune“.

Questo discorso idealistico dimostra meglio di qualunque altro come l'Imperatore parlando nella città anseatica di Brema, non abbia creduto allora all'esistenza neanche di un antagonismo anglo-tedesco che potesse escludere per i due potenti imperi la possibilità di procedere insieme verso la meta comune. Ed infatti in un successivo discorso ad Amburgo il 21 agosto 1911 l'Imperatore diceva:

„Noi non dobbiamo meravigliarci che la linea rapidamente ascendente del nostro traffico commerciale abbia creato nel mondo, delle difficoltà ai nostri concorrenti. Io credo però che anche sul terreno commerciale la concorrenza è un fatto necessario e sano. Essa è anzi necessaria agli Stati ed ai popoli per incitarli sempre a nuovi progressi. E perciò la concorrenza tra le nazioni non implicherà mai la necessità di non decidere su di essa in via pacifica“.

Oltre i discorsi dell'Imperatore, esiste anche un'altro genere di manifestazioni imperiali che dimostrano chiaramente di quali sentimenti egli sia stato sempre animato in cospetto delle nazioni: con le quali oggi la Germania si trova in guerra.

Non occorre accennare ulteriormente alle molteplici prove di amicizia date dalla Germania alla Russia.

Basta ricordare quel dispaccio del 31 luglio 1914 che precedeva la guerra, e nel quale Guglielmo II. ricordava a Nicola II. non soltanto un secolo di mai interotta amicizia fra i due Stati, ma perfino la promessa da lui fatta al suo avo Guglielmo I. morente, di lavorare sempre per il mantenimento dei buoni rapporti tra Berlino e Pietroburgo.

In quanto all'Inghilterra, è noto che Guglielmo II., nipote della Regina Vittoria e di Re Edoardo, abbia sempre ricondotto i rapporti dei due paesi all'amicizia ed alla fiducia, quando l'antagonismo anglo-tedesco minacciava, specie durante le varie fasi della questione boera, di turbare tali loro rapporti.

Infine, l'Heinsieck enumera tutti i passi di Guglielmo II. durante 25 anni per migliorare i rapporti tra la Germania e la Francia: dai telegrammi di condoglianza caldi e semplici per l'assassinio del presidente Carnot, per la morte di Mac Mahon, il vinto di Sedan, del maresciallo Canrobert, il difensore di Saint Privat, e molti altri; ricorda in più i giudizi favorevoli, anzi entusiastici, sulle tendenze pacifiche di Guglielmo II. espressi da tutti i francesi che ebbero occasione di entrare con lui in rapporti personali, dalla lunga serie degli Ambasciatori della Repubblica a Berlino a Giulio Simon, al Principe di Monaco e al sen. barone Estournelles de Constant.

Non occorre una dimostrazione più completa di quanto Guglielmo II. abbia tentato in 26 anni per conservare la pace mondiale.

Oggi non si può sperare che gli avversari ed i nemici della Germania ammettano tale verità che dal principio della guerra hanno così ostinatamente negata, ma quando verrà il giorno — forse nemmeno tanto lontano — della pace, e quando si ritornerà ad una valutazione più serena di uomini e di cose, la pubblicazione dell'Heinsieck sarà uno degli elementi efficaci che rievocheranno il passato di Guglielmo II.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems

povratio se u nedjelju iz Beča u Zadar.

Vojevo imenovanje.

Njegovo c. i. k. Apostolsko Veličanstvo premlostivo se udostojilo:

imenovati od 2 aprila 1915 poljskim kuratom u pričuvi c. k. domobranstva rimokatoličkoga svjetovnoga svećenika Ivana Ucellini, iz kotorske biskupije, u očevidnosti naknadne pričuve, kod domobranstvenoga dopunidobrenoga kotarskoga zapovjedništva u Hercegovnome.

Vojevo odlikovanja.

Zapovjedništvo balkanskih bojnih snaga udijelilo je radi priznanja hrabrog držanja pred neprijateljem: srebrnu medalju prvoga razreda za hrabrost: pričuvnome vodniku Nikoli Poplasku, pješadijskoga regimenta br. 22; srebrnu medalju drugoga razreda za hrabrost: zastavniku u pričuvi Milanu Jurčiću, računstvenome potčasniku prvoga razreda Luju Koporiću i pričuvnome vodniku Božu Vukušiću, svoj trojici pješadijskoga regimenta br. 22; pričuvnome vodniku Lazaru Marčoku i pričuvnome kapuralu Matu Maduniću, obojici marš. bataljuna br. 22.

Imenovanja.

Predsjedništvo Pokrajinskog Financijskog Ravnateljstva imenovalo je finacijske koncepiste Angjela Krivina i dr. Huga conte de Medici finacijskim povjerenicima u IX. razredu čina.

Predsjedništvo Pokrajinskog Financijskog Ravnateljstva imenovalo je kancelarijskog pristava Adolfa Namera pristavom ravnateljstva pomoćnik ureda, kancelarijskog oficijala Matu Kipre kancelarijskim pristavom u IX razredu čina, finacijske kanceliste Arnolda Galasso i Stjepana Vallery kancelarijskim oficijalima u X. razredu čina.

Predsjedništvo Pokrajinskog Finacijskog Ravnateljstva imenovalo je naslovne vice-raspicijete finacijske straže Josipa Vrkonja i Petra Kačića-Dimitri carinskim prijammicima u XI. razredu čina.

Nadarja pučkim učiteljima.

Za poučavanje u poljudjelstvu u osobitim večernjim i nedjeljnim tečajevima skolske godine 1913-1914, Namjesništvo je udijelilo najzaslužnijim pučkim učiteljima razna nadarja. U to ime dobili su:

Oreb Ante učit., Veluluka kr. 200 — Skurić Niko nad., Čibača 180 — Mastrović Antun uč., Stani 120 — Zrilić Marko uč., Polaća 100 — Jelavić Mate nad., Duzina 100 — Morović Ante nad., Vrgorac 100 — Marković Krsto nad., Tivat 100 — Simonelli Rikard nad., Pašman 80 — Kaštelan Ante uč., Uljan 80 — Skalko Šimun uč., Banjević 80 — Vlahović Ante naduč., Mandušina 80 — Knežević Spasenija uč., Gjevrsk 80 — Novaković Špiro uč., Golubić 80 — Karinić Petar nad., Bol 80 — Radatović Sime uč., Duba 80 — Dragović Vlaho nad., Metković 80 — Antonijević Ivan nad., Iz m. 60 — Padelin Ante nad., Nin 60 — Šarić Milenko učit., Ervenik 60 — Olivić Niko učit., Ivosevci 60 — Darrer Ante učit., Vrana 60 — Bakija Sime naduč., Benkovač 60 — Čoko Nikola uč., Vrbnik 60 — Džogan Benjamin nad., Siverić 60 — Jelić Ivan nad., Dolac 60 — Bonacci Božo učit., Veli Vraš 60 — Grabovac Jakov naduč., Krušvar 60 — Tičinović Josip naduč., Otok 60 — Savo Josip naduč., Brnaze 60 — Galić Nikola naduč., Proložac 60 — Koljatić Mato naduč., Praznice 60 — Marušić Marko naduč., Tučepi 60 — Devčić Aleksa učit., Podgora 60 — Kuzmanić Pavao, naduč., Opuzen 60 — Kusić Šimun učit., Koločep 60 — Lazibat Petar učit., Slano 60 — Bendić Ivan učit., Skaljari 60 — Radojičić Lazar učit., Unirine 60 — Marić Nikola naduč., Glavati 60 — Čukvas Gjuro učit., Morinj 60 — Sokota Ante naduč., Sali 50 — Valjin Jerko naduč., Kali 50 — Malešević Koste učit., Biovićno selo 50 — Vučić Merin učit., Lisičić 50 — Novaković Tode naduč., Kistanje 50 — Zaninović Stjepan naduč., Zlari 50 — Dobrota Damjan učit., Bratskovići 50 — Delfin Zvonimir naduč., Morter 50 — Jurin Ante naduč., Krapanj 50 — Vukmirović Milan učit., Stremica 50 — Mastela Ilija učit., Zagrović 50 — Mlinarević Luka učit., Mokropolje 50 — Bilušić Ivan naduč., Okalj 50 — Dorbić Vicko učit., Knin 50 — Drezga Petar naduč., Drniš 50 — Bombardelj Artur naduč., Hrvati 50 — Boko Josip, učit., Trilj 50 — Jadrjević Ante učit., Obrovac 50 — Domić Ivan naduč., Ložišće 50 — Vilović Jakov naduč., Zrnovo 50 — Sabatini d. n. Nedjelko učit., D. Vručica 50 — Kačić-Tržić pl. Mate naduč., Gradac 50 — Marinković Jakov učit., Komin 50 — Mozara Lujo učit., Trsteno 50 — Rapovac Dragomir naduč., Bijela 50 — Kadija Marko učit., Prijeradi 50 — Davidović Uros učit., Gradište 50 — Zloković Nikola naduč., Gjenović 50 — Gazzari Marin naduč., Nevgijani 40 — Govorin Antun naduč., Olib 40 — Bronzić Lazar učit., Kamenio 40 — Kovarčević Petar učit., Vranović 40 — Pejović Savo učit., Gjurmani 40 — Miljević Kostu učit., Ercegovni 40.

All' Educandato femminile di S. Demetrio. Trattenimento a vantaggio della Croce Rossa.

Domenica sera le allieve interne ed esterne dell' Educandato femminile sup. di San Demetrio, sotto la direzione delle loro pie e benemerite institutrici, animate da patriottico sentimento, diedero un piccolo trattenimento a vantaggio della Croce Rossa. Vi assistettero S. E. il sig. Luogotenente conte Attems, S. E. Mons. Arcivescovo dr. Pulisic, l'ill.mo sig. Presidente della Dieta dr. Ivčević, il Podesta dr. Ziliotto, i capi od i rappresentanti di tutte le altre Autorità civili e militari, le famiglie delle educande e parecchi altri distinti invitati.

Il trattenimento cominciò coll' Inno dell' Impero, cantato con bella fusione di voci dal coro delle alunne, al quale seguì un' altro coro „Der Deutschen

gli avversari ed i tale verità che dal ostinatamente ne- forse nemmeno ando si ritornerà omi e di cose, la uno degli elementi di Guglielmo II

VIJESTI

prof Attems

Zadar.

nje.

Velicanstvo premi-

poljskim kuratom u

atoličkoga svjetov-

kotorske biskupije,

od domobranstve-

zapovjedništva u

na.

ni snaga udijelilo

pred neprijateljem:

oga razreda i

niku Nikoli Popla-

goga razreda

čuvu Milanu Juri-

oga razreda Luju

žu Vukušiću, svoj

22;

Marboš i pričuv-

ojci marš. batalju-

ancijskog Ravna-

oncipiste Anzela

financijskim po-

ancijskog Ravna-

pristava Adolfa

pomoćnih ureda,

re kancelarijskim

ncijske kanceliste

ry kancelarijskim

panijskog Ravna-

spicijete finan-

ra Kačića-Dimitri

ču čina.

eljima.

u u osobitim ve-

lske godine 1913-

aslužnjim pučkim

dobili su:

200 — Skurić Ni-

Antun uč., Stani

— Jelavić Mate

nad., Vrgorac 100

— Simonelli Ri-

Ante uč., Ujan 80

— Vlahović Ante

spasenija uč., Gje-

olubić 80 — Kar-

atović Sime uč.,

Metković 80 —

adelin Ante nad.,

nik 60 — Oluić

Ante uč., Vrana

60 — Čoko Ni-

min nad., Siverić

— Bonaci Božo

v naduč., Krušvar

60 — Savo Josip

naduč., Proložac

60 — Marušić

Aleksa uč., Pod-

opuzen 60 —

znibat Petar uč.,

ari 60 — Radoj-

ević Nikola naduč.,

orin 60 — So-

na Jerko naduč.,

vičino selo 50 —

Novaković Tode

pan naduč., Zla-

atković 50 —

— Jurin Ante

ilan uč., Strmi-

60 — Mlinare-

ušić Ivan naduč.,

50 — Drezga

li Artur naduč.,

Bundeslied. Quindi la signorina Selestrin disse con bel garbo un breve discorso d'occasione ispirato a caldi sensi patriottici.

Il Concerto Op. 15 di Beethoven (allegretto vivace) eseguito a quattro mani dalle signorine Calussi e Polich riscosse molti applausi.

Parimenti piacque assai la suonatina „Air varié“ di Dankla per violino e pianoforte, eseguita con molta grazia dalle signorine Luxardo e V. Peričić.

Fu molto applaudita la signorina M. Peričić in alcune variazioni per violino, di Dankla, su motivi della „Norma“, accompagnata dalla sorella N. Peričić.

La signorina A. Ziliotto declamò con molto sentimento la poesia di Giacomo Zanella „Quando?“ e la signa Primožić con molta grazia i bei versi di Pendorfer „Geh' ein zur Ruh!“ che precedette un quadro plastico, in cui figuravano le alunne Dominis e J. cont. Thun.

Graziosa assai la scena „Mladi mornari“ eseguita da sette ragazzine, e la suonata „Una gita allegra in slitta“ di Chwatal per piano e orchestra. Al piano si distinsero le signorine Depolo e Prister.

Alcuni altri quadri plastici di soggetto religioso e patriottico, furono felicemente eseguiti. Vi si distinsero le alunne Juraković, Budisavljević, Storch, de Patitoni, M. Novak, E. Stipanovich, M. Tudorin e J. cont. Thun.

Dopo un quadro di soggetto militare, il coro cantò assai bene la „Pregliera prima della battaglia“ di Körner che vivamente applaudita, fu replicata. In questi ed in tutti gli altri numeri del programma, tutte le educande recitarono, cantarono, suonarono e posarono con semplicità e grazia, facendo del loro meglio per rendere il carattere dei personaggi che rappresentavano, e vi riescirono bene assai. Il trattamento si chiuse coll'Inno dell'Impero.

Quanti ebbero ad assistere a questa festeciolina ne riportarono la migliore impressione ed uscirono pieni di ammirazione per l'opera zelante e amorosa delle mm. rr. madri che dirigono questo istituto.

Le oblazioni, raccolte all'ingresso della sala, diedero l'importo netto di cor. 700 che andò devoluta a vantaggio del fondo della Croce Rossa. I manifesti e gli inviti, elegantemente stampati, furono forniti gratuitamente dallo Stabilimento tipografico del sig. Spiridione Artale.

Za vino dalmatinsko.

„Wien-und Spirituosen- eitung“ donijela je u svojem broju od 11 o. m. na celu lista ovu objavu:

„Na poticaj da se zbog zabrane uvoza vina „Bordeaux“ uvoze vina iz Istre u Njemačku, carski je Konsulat u Trstu upozoren, da su za to osobito zgodna dalmatinska vina, koja su se prije nekoliko godina u velikoj množini izvozišla baš u Francusku za pravljenje vina „Bordeaux“. Kako uvjerava upravitelj c. kr. Gospodarske učione i pokusne stanice u Splitu, u Dalmaciji je na raspolaganju za izvoz znatna količina zadnje berbe, oko 50.000 stolitara. On savjetuje da se njemački trgovci za ovo neposredno obrate pomenutom zavodu.“

Il vaiuolo e la vaccinazione generale gratuita.

Con riguardo alla presente situazione, che implica un serio pericolo di importazione del vaiuolo in forma epidemica, la Luogotenenza aveva già disposto nel mese di settembre del decoro anno che fosse eseguita su vasta scala la cosiddetta vaccinazione di necessità. Purtroppo in alcuni distretti politici il concorso non fu punto corrispondente alla serietà del pericolo.

L'invito viene pertanto ripetuto ora che in provincia si sono manifestati alcuni casi di vaiuolo.

La vaccinazione si eseguisce gratuitamente nelle scuole, nelle ambulanze comunali, negli uffici, ed a tale scopo viene messo gratuitamente a disposizione dei medici il necessario pus vaccinico. Oltretutto fu provveduto da parte delle Casse distrettuali per ammalati accché le rispettive ambulanze mediche siano provviste di linfa vaccinica fornita dall'autorità e che gli affliggiati ed i loro famigliari possano trovare occasione di sottoporsi all'innesto.

L'autorità sanitaria accentua che il vaiuolo e u a grave malattia, la quale porta con sé oltre al pericolo di morte anche una grave deformazione ed in gran numero di casi la completa cecità e che l'unico mezzo per acquistare un'efficace difesa contro il contagio si è la vaccinazione.

Accentua inoltre che coloro che furono a tempo vaccinati godono pure il vantaggio di non venir sottoposti a tutte quelle rigorose misure che in casi di vaiuolo vengono prese dall'autorità, fra le quali quella della segregazione.

Data l'importanza di questo sicuro ed efficace atto profilattico, è da attendersi che anche i soprastanti ai dicasteri, istituti, stabilimenti industriali, opifici, fabbriche ecc., esortino col massimo calore i loro dipendenti a volersi sottoporre alla vaccinazione, raccomandando loro di far sottoporre all'innesto anche le donne ed i fanciulli ed altri eventuali membri delle loro famiglie. E sperabile che in tal modo si riescirà a far vaccinare anche i dubbiosi e restii, con loro grande vantaggio ed a beneficio delle loro famiglie e della collettività.

Plementi dar.

G. Virgil prof. Perić nar. zastupnik priložio je prilikom svoje 70 godišnjice društvu sv. Ćirila i Metodija 2.000 kr., a manastiru u Imotskome, gdje je počeo nauke, 1000.

Omoti za bojne poste.

Na temelju odluke Ministarstva trgovine u Beču biti će dozvoljeno kod svih c. k. Poštarskih ureda, za razdoblje od 19 do uključivo 29 travnja 1915, pod već ustanovljenim posebnim uvjetima, primanje privatnih poštarskih paketa za drugu skupinu poljskih poštarskih ureda i to baš za one sa jednim od sljedećih brojeva: 9, 11, 13, 17, 18, 22, 27, 29, 30, 39, 45, 46, 51, 55, 56, 70, 78, 79, 81, 83, 87, 88, 94, 95, 99, 101, 104, 106, 116, 119, 126, 139, 156, 185, 210, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 315, 316, 317, 319, 350 i 507.

Izvršće potpornoga društva za otpuštene uznike iz koparske kaznione za društvenu godinu 1914.

Društveni je rad kao i do sada išao ponajviše za tim, da vrijednim otpuštenim uznicima pribavi primjeren radnju, da ih opskrbi odjelom, obućom i rubljem, te da u slučaju potrebe i novčano podupre njih ili njihove obitelji; nekijim se uznicima nabavilo postolarsko a nekijim stolarsko orugje.

Vrlo se tesko provajalo posredovanje rada uslijed presuda, koje na žalost još uvijek vladaju glede već kažnjenih osoba.

Otpuštene osobe iz ove kaznione iza dovršene kazne jesu najviše pripadnici Primorja, Istre, Dalmacije i južnog Tirola.

Društvo mora, da ekonomski i moralno podupire sve uznike, bez razlike vjere i narodnosti, te da skrbi da se uznici poprave, pa da na slobodi žive kao pošteni ljudi; ali to će se samo onda postići, budu li se širi krugovi zauzimali za procvat istoga društva, potpomažući ga novčanim i inim sredstvima, i time promicali cilj, za kojim mi težimo.

Društvo se kao obično obraća toplom molbom, na sve dobrohotne osobe, da se zauzmu za sudbinu ovih nesretnika, a da ne budu prisiljeni, u oskudici, da i opet posegnu za tugjim imetkom, i time sebi i ljudskoj zajednici novo zlo prouzroče.

Ali, žalibože, naše su opetovane molbe često samo glas vapajućega u pustinji, jer još uvijek ima više istarskih, dalmatinskih i južno tirolskih općina, koje se u naše društvo ni uclanile nisu, dočim mnoge opet žrtvuju takav godišnji doprinos, da se ne bi moglo njime ni djelomično pomoći niti jednom njihovom štćeniku i pripadniku.

Ovim ocrtašmo društveni rad u prošloj godini. Preostaje nam još dužnost, da svim članovima i darovateljima izrazimo u ime naše i naših štćenika našu najdublju zahvalu. Osjećamo svojom ugodnom dužnošću, da izrazimo svoju najdublju zahvalu Zemaljskim Odborima u Poreču i u Zadru, te Njg. Preuzvišenosti Gospodinu Dr. Vit. pl. Benedetti predsjedniku Prizivnog Zemaljskog Suda u Zadru na njegovom plemenitom daru od 275 kruna; upravi brionskih otoka te osiguravajućem društvu „Riunione Adriatica di Sicurtà“.

Gradsko je Poglavarstvo Trsta velik broj svojih pripadnika opskrbilo odjelom. Hvala mu! Budi ujedno izrečena iskrena hvala ravnateljstvima državne južne željeznice u Trstu, te Austrijskom Lloydju za popust na vožnji, a uredništva „Piccola“ i „Edinosti“ u Trstu te „Objavitelju Dalmatinskome“, za besplatne društvene oglase.

Jednoglasiim zaključkom upravni je odbor kupio 5 1/2% rentu austrijskog ratnog zajma u nominalnoj vrijednosti od 1000 kruna.

Obična se sjednica za minulu godinu 1914 nije mogla održavati, jer su tajnik, više odbornika i mnogi članovi u ratnoj službi.

Uslijed nastupa rata izostala je društvu potpora c. k. Ministarstva Pravde od godišnjih kr. 400 i pošto su mnogi članovi pozvani pod oružje, malo će biti onih, koji će platiti društveni doprinos, a došljedno će se i drugi darovi smanjiti; radi toga je uprava društva prisiljena bila na veliku stednju i da samo najpotrebnijim uznicima podijeli kakovu potporu, kako to inače proizilazi iz priloženog „obračuna“.

Članovi. a) Počasni član: Njegova Preuzvišenost tajni savjetnik te predsjednik Višega Zemaljskoga Suda u Zadru gosp. Dr. Vjekoslav pl. Benedetti.

b) Podpirajućih članova jest 475 (iz Dalmacije 215).

Megju ovima jest 9 općina iz Istre, 5 iz Dalmacije i 30 sudova iz Dalmacije.

Društveno staranje. U prošloj godini obratilo se društvu za pomoć 112 uznika, od kojih se uzelo u obzir njih 102.

a) u 2 se slučajja postigao oprost redarstvenog nadzora;

b) u jednom se slučaju molio oprost zatvora u prisilnoj radionici, i to sa dobrim uspjehom;

c) 4 štćenici nabavilo se potrebno orugje;

d) 29 se štćenica (dotično njihovim obiteljima) podijelila novčana potpora;

e) petorica su primila odijel od društva, a 28 od p. n. tršćanske općine (u vrijednosti od 783:20 kruna);

f) 19 imala su popust na vožnji od Lloydja za njihovu domovinu;

g) 2 imala su popust na vožnji od ravnateljstva južne željeznice;

h) napokon pomoglo se 13 štćenici na razne načine kao: priskrbljenjem radnih knjizica, putnih listova i t. d.

Ta 102 štćenica bijahu osugjeni od sljedećih okružnih sudova:

Trst 44, Zadar 15, Dubrovnik 1, Spljet 13, Šibenik 8, Bozn 3, Kotor 2, Ljubljana 2, Tridenat 1, Rovinj 8, Feldkirch 2, Rudolfovo 1, Roveredo 2; a po domovini bijahu iz: Primorja 51, Dalmacije 37, Stajerske 1, Kranjske 2, Tirolske 8, Bosne 1, Italije 1 i Hrvatske 1.

Zaključni račun za godinu 1914.

Prihod: 1. Ostatak od godine 1913 kr. 4582:16. 2. Prinosi, darovi i potpore u godini 1914 kr. 1246:40. 3. Kamati pošt. stedionice za god. 1914 kr. 48:37. 4. 4% vrijednosni papiri (maja-novembra) kr. 148:—.

5. Kamate pučke banke u Kopru za god. 1913 kr. 2:89. 6. Dignuto iz pošt. stedionice kr. 150:—. 7. 5 1/2% rentu austrijskog ratnog zajma kr. 1000:—. Ukupno kr. 7177:82.

Rashod: 1. Novčane potpore uznicima kr. 320:80. 2. Dobava odijela uznicima kr. 59:94. 3. Dobava radničkog alata kr. 75:91. 4. Za papir, poštu i t. d. kr. 74:92. 5. Nagrada kancelarijskom pomoćniku kr. 60:—. 6. Manipulacijska pristojbina pošt. sted. kr. 4:92. 7. Nakup 5 1/2% rente ansir. ratnog zajma (nom. vrij. kr. 1000) kr. 975:—. 8. Dignuto iz poštanske stedionice kao gore kr. 150:—. Ukupno 1721:49.

Društveno se imanje sastoji iz: 1. 4% vrijednosne knjizice br. 5016 (maja-novembra) kr. 3700:—. 2. 5 1/2% vrijednosne knjizice rat. zajma kr. 1000:—. 3. Račun pošt. stedionice br. 65 kr. 685:89. 4. Gotovina u blagajni, dot. kod pučke banke u mjestu kr. 70:44. — Ukupno kr. 5456:36.

Ustrjeljen.

Domobranski sud c. k. i k. zapovjedništva trgovine i ratne luke u Erečnogome, javlja:

„Vaso Milišić Lukin, rođen u Gackom, kotar Trebinje u Hercegovini, pripadnik u Dubrovniku, kotar Dubrovnik u Dalmaciji, 31 god. star, grčko-istočne vjere, neoženjen, trgovac u Dubrovniku, pokušao je dne 3 travnja tek. god. u razgovoru s drugim osobama da pobudi prezir i mržnju proti jedinstvenoj državnoj svezi Monarhije i vojnoj sili, te bijaše toga radi po prijekom suda domobranskog suda c. k. i k. Zapovjedništva trgovine i ratne luke u Erečnogome dne 9 travnja 1915 osugjen na smrt strijeljanjem. Ta osuda bijaše izvršena dne 10 travnja 1915.“

Pao s prozora.

Pišu nam iz Dubrovnika, 14 o. m. Vlaho Milovčević, bojadisar kod Pera Kulišića, radio je ovih dana oko bojadisanja prozora kod mjesne kancelarije odvjetnika dr. Matijevića i Kneževića na placi, povrh Dubrovačke banke. Jutros oko 10 sati, izgubio je nekako ravnovisje pri pro-

mjenjivanju ruke s jedne strane prozora na drugu, pade s prvog kata kuće pred vrata pomenute banke, odakle ga digoše i na brzu ruku odvedoše u ljekarnu Karabaica, gdje mu bi pružena prva pomoć. Zatijem je bio u kožiji odvezen u pokrajinski bolnicu, pošto se ustanovilo, da je dobio unutarnjih ozleda i oštetio nešto jednu nogu i ruku.

RAZLIČITE VIJESTI

Nadvojvoda Nasljednik prijestola na frontu.

Budimpešta, 19. Nadvojvoda Nasljednik prijestola Karlo Franjo Josip krenuo je početkom aprila da razgleda čete vojske generala pl. Kövessa, što se nalaze kraj Pietzkowa i Tomasowa. Nasljednik prijestola je više puta pohvalio disciplinu i besprijeekorni izgled četa i počastio je razgovorom odlikovane časnike i monča. Poslije nego je osam sati jahao na području divizije, Nadvojvoda prispio je u sjedište divizijskog zapovjedništva, gdje je pregledao pričuvni dio divizijske konjice.

Iza objeda Nadvojvoda krenuo je uz oduševljene ovacije četa u stan zapovjedništva vojne skupine, gdje mu je predstavljn stab i zapovjedništvo. Na odlasku u večer Nadvojvoda mogao se s osobitim zadovoljstvom izraziti o svemu što je vidio, u čemu leži sigurno jamstvo za dalje uspješno djelovanje naših hrabrih četa.

Nadvojvoda Karlo Stjepan o ratnim nemoćnicima.

Pri otvaranju poljske izložbe u Beču Nadvojvoda Karlo Stjepan iskazao je suradniku „Fremdenblatt-a“ najtoplije priznanje svim stojičevima pučanstva radi staranja za one, koji su uslijed rata upućeni na tuđu pomoć i tom je zgodom Nadvojvoda dokazao osobito staranje o sudbini ratnih nemoćnika i rekao je, da osim slijepih i klijastih neće biti drugih nemoćnika, ako se odlučno poradi oko nabavljanja umjetnih uda. Bude li svim onim ljudima, koji u ratu izgube ruku ili nogu, poslije rata omogućeno da budu sposobni za privredu, tada ćemo se tijem ne samo odužiti tijem junacima, nego ih i duševno oboditi.

Ne smije se više nikada dogoditi da ratni nemoćnik obilazi „vergleicom“ od kuće do kuće, moleći milostinju. Nemoćnici su svojim junastvom na bojištu u našim očima znatno viši. Pa kako da ih opet pustimo da spanu do prosjačkoga štapa? To bi zaista bila velika nepravda. Sva je sreća, da u Vladi i društvu i pojedinci dokazuje najveću suradljivost prema nemoćnicima, nastojeći omogućiti im da se posvete svome prijašnjem zvanju. Nadvojvoda je završio, izrazivši nadu, da će svi društveni slojevi i poslije rata ustrajati, potpomažući ratne nemoćnike, kako bi se opet mogli posvetiti svome prijašnjem zvanju.

Una konferenca a Trieste per l'approvvigionamento dei mercati con pesce dell'Adriatico.

Presso la Luogotenenza a Trieste si tenne sabato, sotto la presidenza del vicepresidente di Luogotenenza conte Attems, una conferenza sul problema dell'approvvigionamento di pesce dell'Adriatico per la città di Trieste e l'interno. Vi intervennero il podestà Valerio, delegati del Comando del Distretto di marina, della Luogotenenza, del Governo marittimo, del Comune di Trieste, della Camera di commercio e d'industria, della Società di pesca e piscicoltura, dei Consorzi di consumo e dei grossisti; inoltre il Direttore della Stazione Zoologica in Trieste ed altri interessati.

Durante la discussione, alla quale presero parte quasi tutti i presenti, si esprime unanime il pensiero che le cause principali della pesca insufficiente e dell'insufficiente approvvigionamento dei mercati erano le restrizioni d'importazione ed esportazione determinate dalla situazione di guerra, e gli ineluttabili parziali arresti di traffico e divieti di pesca in uno con la mancanza di pescatori di mestiere, subentrata in seguito alle chiamate militari.

Si propose generalmente di far pratiche perché venissero attenuate il più possibile quelle difficoltà e si concedesse un temporaneo congedo a pescatori e chiamati a servizio militare di leva in massa, allo stesso modo come si era provveduto per l'agricoltura.

Altra circostanza che influisce svantaggiosamente sulla situazione dei mercati del pesce, particolarmente per l'articolo di massa, le sardelle, fu segnalata nel grande fabbisogno delle fabbriche di conserve, e si manifestò l'idea di avvisare a un componimento fra gli interessi dell'industria delle conserve e i bisogni del consumo di pesce fresco, riducendo il più possibile l'esercizio delle fabbriche di conserve, logicamente senza pregiudicare le esigenze dell'Amministrazione dell'esercito.

Dopo un breve riassunto del risultato della discussione, fatto dal Presidente, fu deliberata la nomina d'una commissione la quale dovrà elaborare con la maggior sollecitudine proposte concrete, che servano alle sfere competenti di base per le misure di immediata efficacia da promulgare.

Slobodna zakladna mjesta na c. k. gragjanskom pensionatu u Beču.

U c. k. gragjanskom djevojačkom pensionatu u Beču, čija je glavna svrha da izobrazu učiteljice za javne pučke škole i vaspitačice za porodice, ima se da popuni na početku školske godine 1915-1916 osam državnih zakladnih mjesta. Na ta slobodna mjesta imaju pri jednakome predizobraženju i dostojnosti pravo u prvome redu čeri gragjanskih državnih činovnika, koje su sirote i po ocu i po majci, pak one koje su sirote po ocu, a zatijem one koje su po majci, a kada ne bi bilo takih sirota onda one koje nijesu sirote.

Obrasci za uredovnu liječničku svjedodžbu, koja služi i kao dokaz uvjeta za primanje, mogu se besplatno dobiti od predstojništva c. k. gragjanskoga djevojačkoga pensionata u Beču (VIII, Josefstädterstrasse N.o 39).

Molbe o tjem zakladnim mjestima imaju se poslati do 15 maja 1915 predstojništvu c. k. gragjanskoga djevojačkoga pensionata u Beču (VIII, Josefstädterstrasse N.o 39).

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 20. Si comunica ufficialmente il 20 aprile:

La situazione generale è completamente inalterata. Lungo tutto il fronte isolati combattimenti di artiglieria.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Hofer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 20. Il Wolff Bureau comunica: Grande quartiere generale, 20 aprile. Teatro occidentale della guerra.

Nelle Argonne andò fallito un attacco francese a nord di Le Four-de-Paris. Fra la Mosa e la Mosella ebbero luogo combattimenti di artiglieria. Un attacco francese presso Flirey crollò sotto il nostro fuoco. A Croix des Carmes le nostre truppe penetrarono nella posizione principale nemica ed inflissero al nemico forti perdite. Il villaggio di Embermen, ad ovest di Avricourt, transitoriamente sgomberato, fu ripreso d'assalto. A nord ovest di Metzeler un attacco nemico fallì con gravi perdite dei cacciatori delle Alpi francesi.

Teatro orientale della guerra. La situazione ad oriente è inalterata.

La suprema direzione dell'esercito.

Battello inglese da pesca silurato da un sottomarino germanico.

LONDRA, 20. Notizia della Reuter: Il capitano del battello da pesca „Fermo“ comunica che il battello da pesca „Vanilla“ venne ieri mattina silurato da un sottomarino germanico e colato a picco.

Gli ebrei di Radom e Kielce internati.

PIETROBURGO, 20. Nei governatori di Radom e Kielce furono espulsi tutti gli ebrei, e trasportati nell'interno della Russia.

I nuovi progetti di legge alla Camera ungherese.

BUDAPEST, 20. Camera dei deputati: Il Governo presenta i disegni di legge già annunciati; fra gli altri il progetto concernente il completamento della leva in massa, nonché la ripartizione della leva in massa in corpi di truppe che si completeranno dalla Galizia e dalla Bucovina.

Il Ministro delle finanze presenta il bilancio provvisorio per 6 mesi.

Jose 1 — Božin Sime pk. Tome 2 — Ivanica Hromić ud. pk. Jaka 1 — Bare Hromić pk. Filipa 1 — Simić Marija žena Sime 0:50 — Paskval Hromić 1 — Mikula Mavar 1 — Nerija Stipančić pk. Mate 1 — Antona Čmelić žena Mihe 1 — File Stipančić žena Ante 1 — Ivanica Čmelić žena Marka 1:20 — Bakos Leopoldo, comm. distr., Benkovač, kr. 10.

Stipancich Giovanni, negoziante, ZARA, kr. 30. Sakupljeno u Zapuntelu kr. 5750; doprinese: Baranov Ivo kr. 1 — Baranov Josip 1 — Baranov Luce 0:50 — Batković Niko 1 — Blasulić ud. Stose 1 — Crkvinarstvo Župne Crkve 10 — Garsković Marko 1 — Gržan Marijan 1 — Gržan Sime 0:10 — Ivičin Adam 1:40 — Jerkin Ante, seoski glavar 3 — Jerkin Jele 1 — Jerkin Dumić 1 — Laleta Jadre 1 — Laleta Luka 0:80 — Laleta Marija 0:60 — Mandić Ivo 1 — Mandić Sime 1:20 — Mandić Zumbre 1 — Mandić ud. Marija 0:40 — Maras Dume 0:40 — Mirković Ivo 3 — Mirković Jerka 1 — Moković Dumić 1:10 — Petrović Luce 1 — Petrović Sime 1 — Radoy Kristo 1 — Seršić don Henrik, duobrižnik 10 — Šimat Sime pk. Ante 1 — Šimat Sime Simin 1 — Šimat Luce 1 — Smojver Karlo 5 — Viskov Marijan 1 — Viskov Niko 1.

Sakupljeno u Plavnu, opć. Knin, kr. 296; doprinese: Gavran Torbica kr. 3 — Ljubica Grubor ud. p. Jakova 1 — Sino Djurić 1 — Jošo Torbica p. Jovana 1 — Glišo Grubor 1 — Vasilj Allirević 1 — Marija ud. Bojanić 0:20 — Nikola Rodić p. Todor 1 — Sava ud. Bursać p. Nikole 1 — Miloš Bursać p. Stevana 1 — Tode Djurić Jovanov 2 — Stana ud. Rusić p. Vasilja 1 — Marko Bursać p. Nikole 1 — Toma Opačić p. Kuzmana 1 — Stanko

Rusić p. Stevana 1 — Trivun Opačić Trivunov 0:20 — Ilija Vunduk 1 — Jovan Torbica p. Jovana (Car) 1:20 — Djuro Kurajica Ilin 0:40 — Glišo Opačić p. Luke 10 — Sava Djurić p. Petra 2 — Dušan Bursać Stević 1 — Aleksa Torbica p. Damjana 0:40 — Rade Dubajić p. Nikole 2 — Milan Kamber p. Todor 1:20 — Jovan Kantar p. Jandrije 1 — Petar Bursać p. Vasilja 1 — Nikola Rodić p. Sime 1 — Luka Opačić p. Jovana 1 — Kantar Petar Djurdjev 1 — Tanasija Grubor Lazin 1 — Pane Fašić p. Stojana 1 — Lazo Grubor Radin 1 — Todor Allirević Todorov 1 — Jovan Opačić Jovanov 1 — Milan Kurajica Milin 1 — Angelija Djurić p. Stevana 0:20 — Jeka Torbica Prošina p. Stevana 0:40 — Vasilija Torbica Damjanova p. Stevana 1 — Milica Torbica Jovanova (Carava) p. Stevana 0:40 — Sino Djurić p. Jöje 1 — Milica Rusić Markova 0:20 — Marko Rusić p. Dmitra 0:40 — Zorka Dubajić z. Gjurgjeva 0:20 — Stevan Rusić Stankov 0:60 — Proto Petar Petranović 30 — O. Petronije Stanojević 10 — učitelj Obrad Knežević 5 — učitelj Danilo Petranović 10 — Milenko Pavašević 2 — Pane Štrbac 10 — Djuja Grmuša Kristina 0:20 — Blaže Grmuša p. Save 1 — Luka Grmuša p. Save 1 — Antonija Grmuša p. Save 1 — Miloš Grmuša p. Jovana 1 — Ilija Grmuša Tomić 0:40 — Sino Novaković p. Ilije 0:40 — Milica Tintor p. Laze 0:60 — Antonija Krivosija p. Save 1 — Janja Rodić Jovanova 1 — Milija Rodić Miloseva 1 — Sava Rodić Gjurgjev 0:40 — Marko Bjelinčić p. Jovana 1 — Marija Rusić p. Vasilja 0:20 — Antonija Bursać 1 — Marija Vukobrat z. Gjurgjeva 1 — Angelija Vukobrat Gjurgjeva 0:10 — Stevan Bursać p. Stevana 2 — Tešan Starčević 0:40 — Luka Bojanić p. Tome 0:20 — Sino Bojanić p. Tome 0:20 — Sava Bojanić Jo-

vina 0:10 — Luka Simin Bojanić 0:20 — Miloš Lukin Bojanić 0:10 — Glišo Rusić p. Jovana 0:60 — Stevan Rusić p. Gjuren 0:20 — Angelija Rusić z. Spirina 1 — Jandrija Rusić p. Vasilja 1 — Petar Bursać 0:40 — Crkva sv. Gjurgja 50 — Dmitar Radiović 1 — stražm. I. Gjidera 5 — Vasilj Bursać p. Sime 1:10 — Nikola Bursać p. Petra 1 — Ljubica Bursać z. Dušanova 0:20 — Damjan Bursać p. Jovana 1 — Sava Bursać p. Jovana 0:40 — Vojin Bursać Simin 1 — Glišo Bursać p. Tome 1 — Vasilj Bursać p. Simeuna 2 — Jovan Bursać p. Tome 1 — Lazo Bursać Pedić p. Stevana 1 — Ilija Bursać Pedić p. Nikole 0:20 — Sino Bursać Pedić p. Sime 1 — Jovan Bursać Pedić p. Milana 1 — Sava Karanović p. Jovana 1 — Sino Karanović p. Nikole 1 — Stevan Dubajić kći Savina 0:40 — Marko Dubajić p. Sime 1 — Mile Dubajić p. Sime 2 — Marta Dubajić z. Savina 0:40 — Marija Dubajić p. Save 0:40 — Todor Dubajić p. Todor 0:40 — Kuzman Torbica p. S. 1 — Vasilj Torbica p. Davida 0:40 — Marko Vunduk p. Marka 0:40 — Jeka Vunduk z. Glišina 1 — Sino Vunduk Simin 1 — Stana Stojaković z. Simeunova 1 — Jovan Vunduk p. Jandrije 0:60 — Milica Opačić žena Glišina 0:45 — Stevan Bursać Petrov 1 — Miloš Perić p. Kuzmana 1 — Milica Vukobrat p. Jovana 1 — Tanasija Grubor p. Laze 1 — Ljubica Grubor p. Koje 1 — Sara Grubor z. Tanasina 0:80 — Marta Grubor z. Milanova 1 — Ljubica Grubor p. Jakova 0:40 — Gjuja Grubor z. Glišina 1 — Anica Grubor z. Tanasina 1 — Sava Grubor z. Damjanova 1 — Antonija Grubor p. Nikole 1 — Spasenija Perić p. Save 0:55 — Sino Bursać p. Stevana 1 — Milica Perić Antonina 0:60 — Stevanija Simić z. Simina

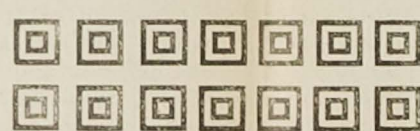
0:30 — Milan Perić p. Sime 1:20 — Mile Gjurić p. Nikole 1 — Milica Gjurić p. Stanka 0:60 — Jovan Rusić Ilin 1 — Angelija Gjurić p. Jovana 0:30 — Joso Gjurić-Dragaš p. Petra 1 — Petar Gjurić p. Marka 1 — Toma Gjurić p. Marka 1 — Vasilj Gjurić p. Jovana 0:40 — Sava Gjurić p. Pekote 1 — Jovan Gjurić p. Todor 1 — Vasilija Rusić z. Glišina 1 — Jovan Bursać p. Petra 1 — Ilija Vujnović Trivunov 2 — Lazo Dragišić p. Petra 1 — Petar Dragišić p. Sime 1 — Vid Dragišić p. Jovana 1 — Miloš Jovičić p. Marka 1 — Joso Marinković p. Gjurgja 1 — Todor Savić p. Vasilja 1 — Stevan Marinković p. Dmitra 1 — Gjužan Marinković p. Dmitra 1 — Antonija Petrović p. Gligorije 2 — Sava Savić p. Josana 1:60 — Lazo Petrović p. Stevana 1 — Sino Jovičić Tesin 1 — Tešan Dvokić p. Stevana 1 — Mile Opačić p. Marka 1 — Marko Opačić Simin 1 — Sava Allirević p. Sime 1 — Tešo Allirević p. Nikole 1 — Todor Kurajica p. Damjana 1 — Stevan Kurajica p. Gliše 1 — Milica Kurajica p. Jovana 1 — Milica Kurajica p. Jandrije 0:40 — Tomka Kurajica p. Rade 1 — Tode Kurajica p. Tome 1 — Marko Allirević p. Petra 1 — Petar Gjurić p. Ilije 1 — Jovo Gjurić p. Ilije 2 — Milutin Torbica p. Kuzmana 2 — Miloš Torbica Savin 5 — Vid Perić Petrov 2 — Drago Vukobrat p. Maksima 1 — Ana Torbica ud. p. Save 1 — Stanko Cvijanović p. Save 1 — Luka Torbica p. Jovana 1 — Nikola Savić p. Kuzmana 2 — Milica Cvijanović z. Savina 1 — Dmitar Stojaković p. Vasilja 1 — Mihajlo Gumić p. Pavla 1 — Petar Bursać Stević 1 — Marta Dvokić 0:40 — Manda Cvijanović 0:40 — Gjurgija Kamber 0:40 — Gjuja ud. Bursać p. Acima 0:30 — Joka Jankelić p. Jandrije 1. (Sljivac).

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni Josipa Ferrari u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia Giuseppe Ferrari in Zara

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

RAVLAHOV

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Milioni

adoperano contro la **TOSSE** raucedine, catarro e ingorgamento, tosse convulsive

Kaiser Caramelle pettorali (con tre abeti)

6050 certificati di medici e privati attestano il buon successo

Bomboni oltremodo piacevoli e gustosi.

Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiridione Brčić Droghieri in Zara; P. Novak farmacista in Lesina; S. Boglić farm. in Knin; Norberto Cindro farm. in Traù; A. Karlovac farm. in Cittavecchia e G. de Borzatti farm. in Milna.

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA

Ingenere: PIETRO VERACI in FIRENZE.

Anonima con Sedé in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di

MACCHINE OLEARIE

premiata con due gran prix, due diplomi di 1o grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: **FRATELLI MANDEL & NIPOTE — ZARA.**

Potpuna zaštita loze od peronospore

PEROCID

sredstvo koje zamjenjuje modru galicu.

PEROCID je na osnovu višegodišnjih pokusa c. k. Stanice za zaštitu biljaka u Beču i drugih nastavnih i pokusnih zavoda okušeno sredstvo za zaštitu biljaka, koje se preporučuje kao zamjena potpune vrijednosti namjesto modre galice.

PEROCID se pravi od soli raznih zemalja (Cerium, Neodym, Lanthan), nije ni malo otrovan, a pri upotrebi je jeftiniji od modre galice.

PEROCID se jednako kao i rastopina modre galice i klaka prireguje klakom, poliva se istim štrcaljkama na lozu, a ina tu veliku korist što se rastopina perocida može da uzdrži na neograničeno vrijeme, te se može prekinuti od jedne upotrebe do druge bez uštrba po njeno djelovanje. Proizvodnja se perocida nalazi pod nadzorom c. k. Poljodjelske kemijske pokusne stanice u Beču. — Prodaje se uz jamstvo vrijednosti.

Upustva o upotrebi kao i ponude šaljemo na želju

HELLER & SCHILLER
PRAG, Heinrichsgasse 31.

Ratni časovnik 1914!

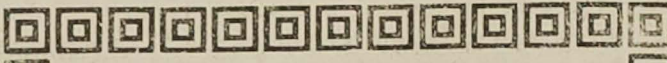
Sa dvostrukim reljefom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, sa gvozdem ili sa službenim sazevnim kromom c. i k. Ratnoga Ministarstva: od čelika ili nikla kr. 5, sa kožnim povezom na ruku kr. 6, vanredno plosnat kr. 8, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jeftin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; ratni budilnik „Kanone“ kr. 5; ratni budilnik „Trommier“ kr. 6; 3 godine jamstva. Šalje uz pouzede Prvo skladište ratnih časovnika

MAX BÖHNEL,

Beč, IV. Margarethenstrasse 27 69.

Izvorni tvornički cjenik besplatno.

Novo! Sreben časovnik sa povezom na ruku i sa dvostrukim zaklopcem kr. 20.

TISKARNICA

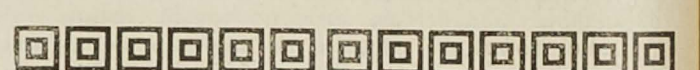
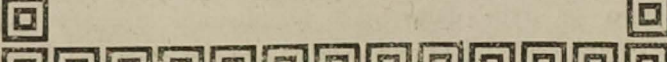
G. FERRARI

(naslj. Petra Jankovića)

Calle Larga ZADAR Telefon br 87

Tiskarnica je snabdjevena najnovijim materijalom kao i najmodernijim strojevima. Prima i izraguje što prije i najvećom pažnjom komjundrago tiskarnu radnju, pismenima letinskim, njemačkim, ćirilicom, i g.čkim. Izvršuje kromotipografske radnje, radnje su tri boje i t. d. osmrtnice, posjetnice, omote, račune, fakture, trgovinske police i t. d.

sve uz najniže cijene da se nema bojati konkurencije.

FRATELLI MANDEL & NIPOTE
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4 1/2. Lettere di pegno 4 1/2 o 4 1/2 della Banca Commerciale di Budapest.* — *Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4 1/2.* — *Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5 1/2.* — *Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2 ecc*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20* *Credito fondiario Austr. 3 1/2.* Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. *Credito Mobiliare Aust 1858.* Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. *Banca Ipotecaria Ungherese 4 1/2.* Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. *Lotti turchi 1870 da feli 400.* Vinc. princ. feli 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

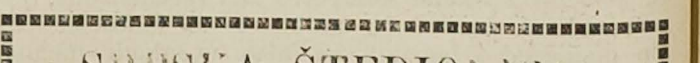
Gruppo Rocci rosse Austriache, Italiane e Ungheresi. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4 1/2.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e illi richieste dei propri clienti, senza alcuna sp.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti, Furto con incasso*, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

SRPSKA ŠTEDIONICA

u ZADRU (protokolisano udruženje s ograničenim jamstvom).

OSNOV. 1901. — ZAP. RAD. 1902.

PRIMA NOVAC na članske knjžice i na one stalne nedjeljne štednje. Najmanji je ulog ove vrste štednje 50 para (helera) sedmično; štednja traje 4 godine.

PRIMA NOVAC na uložne knjžice od 1 krune na više uz kamatu 4 1/2 1/2; otkaz po pogodbi.

PRIMA NOVAC u tekuci račun, vršeci sve naloge svojih kontokorentista. Uslovi po pogodbi.

PRIMA OSTAVE na čuvanje i rukovanje, uz narocite uvjete.

IZDAJE zajmovena mjenicu, obveznicu ili u tekuci račun sa i bez hipotekarnog osjeganja.

IZDAJE zajmove na račun zaloga papira od vrijednosti, zlatna i srebrna novca.

ESKOMPTUJE izvučene papire od vrijednosti i kupone.

KUPUJE i prodaje papire od vrijednosti, čekove, devize i svakovrsni strani novac uz najpovoljnije uslove.

PRODAJE promesse za sva vučenja.

PREGLEDA izvučene brojeve svih vrsta papira od vrijednosti.

OSJEGURAVA srečke i ostale vučenju podložne papire od vrijednosti protiv gubitka pri vučenju.

VRSI NAPLATE I ISPLATE u izvan Monarhije.

OBVALJA SVE POSLOVE BRZO, TAČNO KULANTNO.

